

Noodvoorzieningen i.v.m. buitenlandse toeristen met COVID-19

Inleiding:

Het RIVM heeft beleid opgesteld voor buitenlandse toeristen die positief getest zijn op COVID-19 of nauw contact zijn van een COVID-19 patiënt. In het kort:

“Toeristen met klachten melden zich net als Nederlanders bij het callcenter om een test aan te vragen en worden getest door de GGD van de verblijfsplaats. Bij een positieve test vindt Bron en Contactonderzoek plaats. De positief geteste toerist mag niet reizen en verblijft gedurende de gehele besmettelijke periode in isolatie in Nederland. Reisgenoten of anderen die als nauwe contacten worden geïdentificeerd gaan in Nederland voor 14 dagen in quarantaine voordat ze terug mogen reizen. De GGD/veiligheidsregio draagt zorg op toezicht van de isolatie van de patiënt en quarantaine van de contacten. Als een toerist dit niet zelf kan regelen draagt de GGD/veiligheidsregio zorg voor een geschikte isolatie/quarantaine locatie.”

GGD GHOR Nederland heeft dit beleid als uitgangspunt genomen in haar notitie: “Uitgangspunten bij een advies aan VWS hoe om te gaan met buitenlandse toeristen in Nederland met Covid-19 klachten d.d. 18 JUNI 2020”. De GGD'en geven aan dat qua testen en bron- en contactonderzoek de toeristen mee kunnen lopen in de reguliere processen. De notitie is door de DPG'en vastgesteld in de DPG-raad van 23 juni twee voorwaarden:

1. Garantie dat de noodvoorzieningen gefinancierd worden, ook de inrichting en leegstand. Daarnaast is er uit aantal regio's de wens om landelijk een noodvoorziening achter de hand te hebben.
2. Akkoord van het Veiligheidsberaad op de notitie.

Hoe zit het met de noodvoorzieningen?

Bijlage 9¹ van het handboek Infectieziektenbestrijding van het RIVM stelt dat wanneer quarantaine niet thuis kan plaatsvinden, het in een aparte faciliteit plaatsvindt. De GHOR en de GGD zijn in staat om een dergelijke faciliteit binnen een termijn van 24 uur operationeel te hebben. Een quarantainefaciliteit moet een opnamecapaciteit van 30-60 bedden per veiligheidsregio hebben (afhankelijk van het aantal inwoners) met individuele huisvesting voor de personen in quarantaine.

Juridisch kader

De Wet Publieke Gezondheid (Wpg) spreekt bij quarantaine over “een door de burgemeester aangewezen voorziening”. In de WPG staat de plicht voor het bestuur van de veiligheidsregio om te zorgen voor 30-60 plaatsen voor quarantaine per regio.

¹ Bijlage 9: Quarantaine in een quarantainefaciliteit, quarantaine in de thuissituatie, isolatie in het ziekenhuis, en vervoer naar het ziekenhuis

- Koude fase: bepalen locaties, afspraken met eigenaren, bepalen draaiboeken: geen wettelijke basis;
- Lauwe fase: alertering, voorbereiding op ingebruikname: geen wettelijke basis
- Warme fase: aanwijzen als voorziening: noodwet of noodverordening

Een juridische grondslag voor aanwijzing van een quarantainefaciliteit ontbreekt in de WPG.² Indien de Voorzitter Veiligheidsregio op grond van de Wpg in actie moet komen, is er sprake van een crisis in de zin van de Wet veiligheidsregio's. Artikel 39 van die wet biedt bevoegdheden voor de Voorzitter Veiligheidsregio, waarbij noodbevelen op grond van Gemeentewet (door de voorzitter van de Veiligheidsregio, niet de burgemeester) kunnen worden getroffen. Het gaat primair om de bepalingen 175 en 176 van de Gemeentewet. Als de situatie van dien aard is dat de openbare orde in gevaar komt of dat er ernstige vrees daarvoor is, zijn er mogelijkheden op grond van artikel 175 en 176 van de Gemeentewet.

Verantwoordelijkheden:

- De toerist is verantwoordelijk om zich aan de regels in Nederland te houden. Wanneer hij getest is moet hij in isolatie en nauwe contacten in quarantaine. De toerist is verantwoordelijk om dit te regelen én te betalen. Wanneer dat niet lukt moet de toerist naar de Ambassade/Consulaat voor hulp.
- De toeristenbranche/ de plek waar de toerist verblijft. Heeft formeel geen verantwoordelijkheid maar de veiligheidsregio kan het vakantiepark/hotel/camping waar de besmettelijke toerist verblijft dringend vragen om de accommodatie langer beschikbaar te stellen zodat er geen onnodige verhuisbewegingen hoeven plaats te vinden.
- Bestuur Veiligheidsregio is verantwoordelijk om te kunnen beschikken over 30-60 quarantaine plekken per regio die binnen 24 uur operationeel kunnen zijn. Hierbij kan ondersteuning gevraagd worden door de GHOR. In crisissituaties heeft ook Bevolkingszorg een taak om passende zorg en opvang te regelen in het geval de betrokken hier zelf niet toe in staat zijn.
- GGD is verantwoordelijk (arts infectieziektenbestrijding) om toezicht te houden of de isolatie en quarantaine voorzieningen aan de eisen voldoen en de Veiligheidsregio hierin te adviseren. De GGD voert het bron en contactonderzoek uit en houdt contact met de toerist en nauwe contacten.

Het beeld uit de regio's:

Onder de hoofden GHOR is een inventarisatie uitgevoerd om een landelijk beeld te krijgen. Samenvattend (reactie van 20 regio's):

- 5-6 regio's hebben een isolatie dan wel isolatie en quarantaine faciliteit waarover ze (vrijwel) direct kunnen beschikken. Het gaat dan om 10-100 bedden per regio.
- De meeste Veiligheidsregio's hebben nagedacht/voorbereidingen getroffen over een isolatie faciliteit maar die zijn tot nu niet of nauwelijks nodig gehad en dus niet per direct te betrekken. Moeten via een noodverordening gevorderd worden. In maart/april zijn deze

² De WPG voorziet wel in de bevoegdheid van de burgemeester om via een beschikking individuele personen verplicht in quarantaine te plaatsen. Maar hoe je de voorziening organiseert is niet geregeld.

voorbereidingen ook getroffen, er is in regio's al dan niet gebruik van gemaakt, met het verschil dat de voorzieningen toen leeg stonden en nu veelal verhuurd zullen zijn. Ook waren het toen veelal voorzieningen waar zorg geleverd moest worden. Dat zal voor de toeristen meestal niet het geval zijn. In geval zorg nodig is gaat de persoon naar het ziekenhuis. Ook zal het nu vaker om gezinnen/samenreizenden gaan waarvoor faciliteiten nodig zijn.

- De financiering is in de meeste regio's nog niet geregeld. Het zal waarschijnlijk niet lukken om alle kosten op de toerist te verhalen.
- Hoewel het beleid stelt dat de buitenlandse toerist zich met klachten moet laten testen, zo nodig in isolatie/quarantaine moet én niet terug naar huis mag reizen, is de verwachting dat de testbereidheid en isolatie/quarantainebereidheid laag zal zijn.
- Er is een sterke roep om landelijk, verspreid over het land, een paar locaties te realiseren, bijv. met behulp van Defensie. Het kost elke regio nu veel inspanning én de vraag is of het mogelijk is én nodig is om op voorhand in elke regio faciliteiten paraat te hebben.

Bestuurlijke aandachtspunten:

1. In te stemmen met het beleid m.b.t. toeristen met verdenking covid-19
2. Kennis te nemen van het feit dat de ggd'en verwachten testen en bco te kunnen uitvoeren binnen de thans beschikbare capaciteit
3. Afspraken te maken met de (grotere) aanbieders van toeristisch verblijf in de regio om te voorzien in enkele quarantaine voorzieningen
4. En daarbij tevens af te spreken de kosten van quarantaine verblijf in rekening te brengen bij de betrokken toerist